

Winst?

Wij allen, wij waren in die onvergetelijke herfstdagen van 1938 als reizigers, wier wagen reeds met het voorste gedeelte hing boven den afgrond. Eén rukje vooruit nog, en niets bleef er meer over dan de chaos. Toen was daar een sterke hand, die het stuurwiel greep en den wagen terugbracht op veiliger spoor. Niet geheel veilig misschien nog, maar toch, we kenden eigenlijk allen slechts één gevoel: dat van opluchting.

Misschien ook van verbazing, dat de dingen hun gewone aanzien hernomen hebben. Kennen we ook de dankbaarheid? Jegens de menschen, doch bovenal jegens God?

En indien we op deze laatste vraag: „ja” mogen antwoorden, blijft het daar dan bij? Wat doen we met het leven, dat, tegen al onze angstige verwachting in, nog mooi, of althans nog dragelijk is? Waar is de winst der donkere dreiging, die we achter ons mogen laten?

Iemand noemde *dit* de winst: dat we ons gemopper en ons geklaag nu toch zeker wel voor een wijle zouden staken, omdat we ineens hadden ervaren, dat de gewone gang van zaken, waarop we vaak zoo heel veel aan te merken hebben, toch ook heusch wel onze waardeering verdient. Het kon alles zoo heel veel erger zijn! Bijna hadden we dat aan den lijve ervaren! — En zeker, wanneer we hiervan iets gevoelen, mogen we dit winst noemen.

Er zijn echter, gelukkig, menschen, die dieper graven. Die zeggen: wat we noodig hebben in ons leven is een nieuwe en een betere oriëntering. We moeten ons zelf geestelijk opnieuw wapenen. De zelfzucht moet weg uit het leven van de volkeren.

Dat vooraanstaande menschen deze idealen belijden: dat onze Vorstin in dezen geest zich richtte tot haar volk — ook dit is reden tot dankbaarheid. Tot zeer groote en zeer diepe dankbaarheid.

Maar laten we nu voor één ding oppassen! Het is zoo gemakkelijk om te zeggen: in het leven van de volkeren moet iets veranderen. Bij de leiders moet iets anders worden. En dan uit te zien, of dit gebeurt. Misschien wel er om bidden. En dankbaar letten op ieder teeken, dat heenwijst naar deze verandering.

Ik zeg: dit is gemakkelijk, want op die manier blijven we er zelf buiten. Maar juist *dat* mag niet. We moeten bij *onszelf* beginnen. Niet de één of andere leider of vorst of minister; niet buurman zus en buurvrouw zoo, maar *gij zelf*. *Wij zelf*, in onze gezinnen; in onzen omgang met anderen; in heel ons gewone leven van elken dag met zijn heel gewone plichten en zijn, helaas, heel gewone conflicten. — Of meent ge, dat hierin niets te verbeteren valt? Er is een herinnering aan de dagen van dreiging, die ons beschaamt. Die ik zonder meer geen winst durf noemen en die toch in winst kan veranderen, als we er uit leeren, hoe het er in ons menschelijk hart uitziet, wanneer de remmen weigeren. Ik bedoel de herinnering aan het hamsteren, dat meteen al in vollen gang was. De gedachte „hoe stel ik me zoo veilig mogelijk?”

Voorziening, die *allen* omvat, is zeer zeker niet slechts geoorloofd, doch ook geboden. Ik denk hier b.v. aan de bestrijding van het luchtgevaar. Doch bij het hamsteren gaat het om de veiligheid (en welke betrekkelijke veiligheid dan nog!) van den enkeling ten koste van het geheel.

En nu mag ik gelooven, neen, ik *weet*, dat er waren, die hieraan niet meededen. Omdat ze gevoelden, dat zulk een wijze van handelen in strijd was met menschenplicht en Christenplicht. Maar zullen zij niet de

eersten zijn om te erkennen, hoe moeilijk het ook hun viel zich zonder kleingeloovigheid van dag tot dag, dus ook in de ure van het gevaar, toe te vertrouwen aan de leiding van God, die immers weet, wat voor ons het beste is? En kan ook deze erkenning van eigen zwakheid, hoe beschamend op zichzelf, niet worden tot winst, wijl we erdoor leerden steeds meer af te zien van ons zelf?

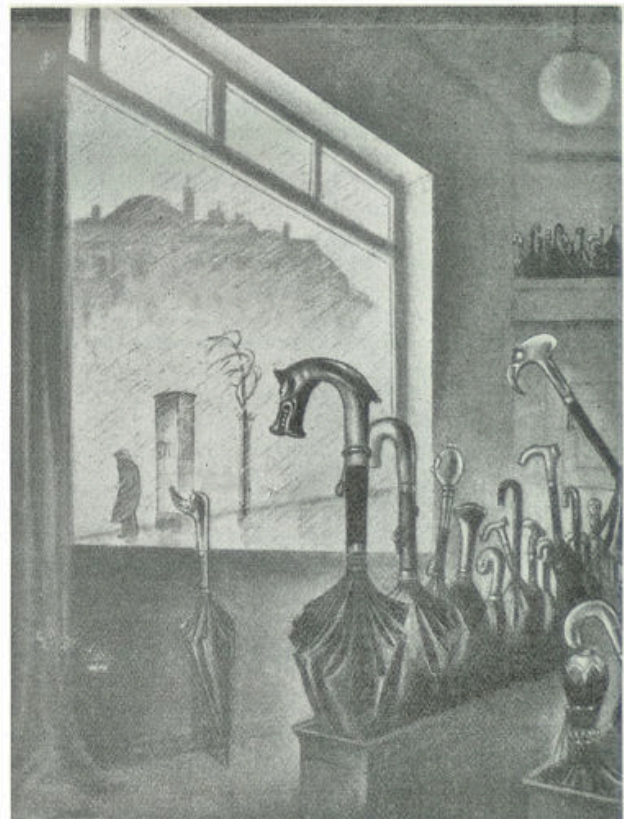
Want ook dit mogen we niet vergeten, wanneer we spreken over een nieuwe oriëntering, over geestelijke herbewapening of hoe ge deze overtuiging noemen wilt: dat we ook hierin niets zullen bereiken in eigen kracht. Het is goed en noodig, dat we ons afvragen, wat er van ons verwacht mag worden in de huidige omstandigheden. Feitelijk is dat hetzelfde, wat er *altijd* van ons gevraagd wordt: dat we niet onszelf in het middelpunt stellen. We moeten alléén maar deze les telkens opnieuw leeren, omdat we die ook altijd weer vergeten.

En als we dan probeeren, de anderen die plaats te doen innemen, die ons zelf zoo dierbaar is, dan komen de teleurstellingen. Want dat kunnen wij niet. En het kan ook best zijn, dat we op een gegeven oogenblik heel nuchter zeggen: „Ze zijn het ook niet waard, dat ik mezelf wegcijfer voor hen.”

Goed wordt het pas, als we *God* in het middelpunt stellen. Als onze geestelijke bewapening bestaat uit de wapenrusting, die de Bijbel ons beschrijft: het schild des geloofs, de helm der zaligheid, als schoeisel de bereidheid des evangelies.

Wanneer de dagen van donkere dreiging ons *dit* weer leerden beseffen, dan boekten we zonder twijfel geestelijke winst.

J. M. W.-W.

Een troepje ontvredeenen! Gelukkig zijn het maar achtergelaten en niet teruggehaalde paraplu's, die het niet kunnen begrijpen, dat ze werkloos moeten blijven, terwijl buiten de regen bij stroomen neervalt.